

ที่ จบ ๐๐๑๙/๓๑๙๓

ศาลากลางจังหวัดจันทบุรี
ถนนเลียบเนิน จบ ๒๒๐๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง บทความเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑๐ ฉบับ

จังหวัดจันทบุรี ขอส่งบทความบทความเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ จำนวน ๑๐ เรื่อง ดังนี้

๑. สขร.ช่วยทีครับ
๒. เงินร้อยล้าน ขอตรวจสอบหน่อย
๓. เผามาก ก็เดือดร้อน
๔. เปลี่ยนประตูใหม่เถอะ
๕. ท้องถิ่นขอข้อมูลจากธนาคารได้ไหม
๖. รู้หน้า ไม่รู้ใจ
๗. ท่านไปไหนครับ
๘. ไม่จ่าย เพราะไม่ชัดเจน
๙. จากดีเด่น ทำไมได้แค่ ๐.๕ ขั้น
๑๐. พวกเขาไม่เอาหนูแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนู อนัญญพร)
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน
พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐-๓๙๓๑-๑๕๖๕

บทความ ๒๑/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สขร. ช่วยทีครับ

ถ้าเราได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้าง ที่นอกจากเสียงดังแล้ว ยังสร้างติดกับเรา ต่อไปจะเดือดร้อนมากขึ้นไหม พอขอดูเรื่องการขออนุญาตก็ไม่ให้ เรามีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่

นายโตมีหนังสือถึงสำนักงานเขตทวีวัฒนา ขอถ่ายเอกสารสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคารและแบบแปลนการขออนุญาตก่อสร้างอาคารบนพื้นที่โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๓๔๕ แถว ๆ บรมราชชนนี เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างในพื้นที่ข้างเคียงกับบ้านของตนเอง ต่อมาสำนักงานเขตทวีวัฒนาได้ให้เฉพาะสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร แต่ปฏิเสธการเปิดเผยในส่วนของแบบแปลนการก่อสร้างอาคารด้วยเหตุผลว่า บริษัท สร้างดี มีหนังสือคัดค้านไม่อนุญาตให้เปิดเผย นายโตจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานเขตทวีวัฒนามีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า เนื่องจากนายโตไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับแบบแปลนการก่อสร้างประกอบกับบริษัท สร้างดี มีหนังสือคัดค้านการเปิดเผยรายละเอียดแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จึงไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารใบอนุญาตก่อสร้างอาคารบนพื้นที่โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๓๔๕ สำนักงานเขตทวีวัฒนาได้เปิดเผยและให้สำเนาใบอนุญาตดังกล่าวแก่นายโตแล้ว จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัย ส่วนข้อมูลข่าวสารแบบแปลนการขออนุญาตก่อสร้างอาคารบนพื้นที่โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๓๔๕ เป็นเอกสารที่ผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารต้องยื่นประกอบการขอรับอนุญาตต่อเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของเอกชนที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่มิใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๔ แต่อย่างใด ประกอบกับการขอข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น สองบรรทัดต่อไปนี้ขีดเส้นใต้ ๓ เส้นครับ ผู้ขอไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ และเมื่อนายโตเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนซึ่งเป็นผลกระทบจากการก่อสร้างอาคารตามแบบแปลนดังกล่าวที่อยู่ติดกับบ้านของตนเอง จึงสมควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องส่วนได้เสียของตน และข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐในการพิจารณาอนุญาตให้บุคคลก่อสร้างอาคารตามอำนาจหน้าที่ ข้อมูลข่าวสารนี้จึงเปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตทวีวัฒนา เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแบบแปลนการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้นายโต

ขอให้หน่วยงานของรัฐใช้เรื่องนี้เป็นแนวทางในการพิจารณา หากได้รับคำขอข้อมูลข่าวสารแบบนี้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (สค ๑๓๗/๒๕๖๒)

บทความ ๒๒/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เงินร้อยล้าน ขอตรวจสอบหน่อย

เรื่องนี้ผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ขอข้อมูลข่าวสารเพื่อต้องการตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการพิจารณาจัดจ้างของหน่วยงาน ที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายบริษัท เขาจะขอเอกสารได้ทุกอย่างหรือไม่

นายสาระ หุ้นส่วนผู้จัดการบริษัท งานดี ได้มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ขอข้อมูลข่าวสารการจ้างก่อสร้างอาคารเรียนรวมและปฏิบัติการ พร้อมครุภัณฑ์ประกอบอาคาร ๑ หลัง ในวงเงิน ๑๘๗,๗๒๐,๓๕๔ บาท ที่ออกแบบโดยบริษัท งานเร็ว จำนวน ๓ รายการ ได้แก่ ๑) เอกสารราคาค่าออกแบบทั้ง ๔ บริษัท ที่เสนอราคา ๒) สัญญาจ้างออกแบบอาคารเรียนรวมและปฏิบัติการระหว่างมหาวิทยาลัย ฯ กับบริษัท งานเร็ว ๓) รายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจการจ้าง ที่ระบุข้อความให้ขยายเวลาสัญญาก่อสร้างให้กับห้างหุ้นส่วนของนายสาระเป็นเวลา ๒๗๕ วัน แต่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) (๓) (๔) และ (๕) นายสาระจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๕) ส่วนรายการที่ ๓ รายงานการประชุมที่ระบุข้อความให้ขยายเวลาสัญญาก่อสร้างเป็นเวลา ๒๗๕ วัน มหาวิทยาลัย ฯ แจ้งว่าไม่มีเอกสาร จึงไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำขอ หากนายสาระไม่เชื่อก็ใช้สิทธิร้องเรียนตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ ได้ คณะกรรมการจึงพิจารณาเฉพาะรายการที่ ๑ และ ๒

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และ ๒ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของหน่วยงาน ข้อมูลข่าวสารตามคำขอนี้เปิดเผยได้ โดยอาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่น ซึ่งการเปิดเผยอาจรุกล้ำสิทธิของบุคคลอื่นโดยไม่สมควร จึงวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเอกสารรายการที่ ๑ และ ๒ ราคาค่าออกแบบทั้ง ๔ บริษัท ที่เสนอราคา และสัญญาจ้างออกแบบอาคารเรียนรวมและปฏิบัติการระหว่างมหาวิทยาลัย ฯ กับบริษัท งานเร็ว พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องตามที่นายสาระมีคำขอ ส่วนรายการที่ ๓ เมื่อเอกสารไม่มีก็ให้ยกอุทธรณ์

เป็นเรื่องจัดซื้อจัดจ้างเท่านั้นเองครับ แต่เมื่อมีวงเงินสูงจึงต้องยิ่งแสดงความโปร่งใสให้มากขึ้นอีกทุกขั้นตอน มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๖๐/๒๕๖๒)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๒๓/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เผามาก ก็เดือดร้อนมาก

ชาวบ้านเขาสงสัยครับว่า มีการเพิ่มพื้นที่บ่อขยะเพิ่มขึ้นจากเดิม บริษัทกำจัดขยะก็มีเพิ่มขึ้น ได้ขออนุญาตหรือไม่ แล้วจะอยู่กันอย่างไร จึงข้อมูลข่าวสารอย่างนี้ครับ

นายนิลมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลอุทัย ขอสำเนาเอกสารการอนุญาตประกอบกิจการของบริษัทกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน ๒ รายการ คือ ๑) สำเนาเอกสารการขอใบอนุญาตของบริษัท หนึ่ง และบริษัท สอง ๒) สำเนาการออกใบอนุญาตประกอบกิจการของบริษัทกำจัดขยะมูลฝอยของบริษัท หนึ่ง และบริษัท สอง แต่องค์การบริหารส่วนตำบลอุทัย มีหนังสือแจ้งเปิดเผยรายการที่ ๒ คือใบอนุญาตประกอบกิจการของทั้ง ๒ บริษัท แต่ปฏิเสธการเปิดเผยเอกสารประกอบคำร้องขอใบอนุญาตรับกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเหตุผลว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๕) คือจะรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร นายนิลจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลอุทัย มีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารไปประกอบการพิจารณาสรุปว่า เดิมมีบ่อขยะเพียงบ่อเดียวต่อมาขายกิจการให้เอกชน ๒ บริษัท คือ บริษัท หนึ่ง และบริษัท สอง จึงมีการแยกบ่อขยะออกเป็นสองบ่อและต่อใบอนุญาตให้จนถึงปัจจุบัน โดยเอกสารที่อยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลอุทัย ณ ปัจจุบัน มีเฉพาะเอกสารประกอบคำร้องการขอต่อใบอนุญาตประกอบกิจการ ส่วนใบคำร้องขออนุญาต ฯ ในครั้งแรก เอกสารบางส่วนเสียหายเนื่องจากน้ำท่วมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อได้รับคำขอเอกสารประกอบคำร้องขอใบอนุญาตรับกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หากเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ เอกสารการขอใบอนุญาตของบริษัท หนึ่ง และบริษัท สอง เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เว้นแต่ข้อมูลในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล ให้ปกปิดไว้ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการกำจัดขยะมูลฝอยของทั้ง ๒ บริษัท หน่วยงานได้เปิดเผยให้แล้ว ส่วนใบคำร้องขออนุญาตดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยครั้งแรกที่แจ้งว่าถูกน้ำท่วม ก็ไม่ใช่การปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หากนายนิลไม่เชื่อว่าเอกสารถูกน้ำท่วมจริง ก็ใช้สิทธิร้องเรียนตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ ได้ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลอุทัย เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ คือ สำเนาเอกสารการขอใบอนุญาตของบริษัท หนึ่ง และบริษัท สอง พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายนิล โดยให้ปกปิดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ลายมือชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่

หลายท่านที่ได้อ่านเรื่องนี้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ท่านก็เป็นประชาชนคนหนึ่งเหมือนกัน สามารถใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ขอข้อมูลข่าวสารเพื่อดูแลชุมชนของตัวเองได้เช่นเดียวกันครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๖๔/๒๕๖๒)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๒๔/๒๕๖๒
วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เปลี่ยนประตูใหม่เถอะ !

เรื่องนี้จะเล่าให้ฟังครับ เป็นเรื่องของเพื่อนบ้านกระทบกระทั่งกันในชีวิตประจำวัน แล้วก็ไปใช้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิแค่ไหน ไปดูกัน

นายมือหนักมีหนังสือ ๒ ฉบับถึงเทศบาลเมืองอรัญญิก ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียน เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนว่าบ้านของนายมือหนักเปิดประตูเสียงดังในเวลากลางคืน สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียน จึงขอข้อมูลข่าวสาร ๒ รายการ คือ ๑) หนังสือร้องเรียนของผู้กล่าวหาพร้อมพยานหลักฐาน ๒) รายงานการพิจารณาและสรุปเรื่องร้องเรียน เทศบาลมีหนังสือตอบว่า หนังสือร้องเรียนในรายการที่ ๑ เปิดเผยให้ แต่ปกปิดชื่อและข้อความที่ทำให้ทราบตัวผู้ร้องเรียน และเนื่องจากหนังสือร้องเรียนเขียนด้วยลายมือแบบบ้าน ๆ ถ้าได้เห็นก็อาจรู้ได้ว่าเป็นใคร จึงพิมพ์ขึ้นใหม่แทนการถ่ายเอกสาร ส่วนรายการที่ ๒ เปิดเผยให้เฉพาะรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยปกปิดชื่อและข้อความที่ทราบว่าเป็นใคร นายมือหนักจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลเมืองอรัญญิกได้ส่งเอกสารที่ปฏิเสธและชี้แจงเหตุผลสรุปว่า หากเปิดเผยหนังสือร้องเรียนแล้ว อาจเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ร้องเรียน หรือรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๕) จึงให้ปกปิดชื่อหรือข้อความ ส่วนหนังสือร้องเรียนที่เป็นการเขียนด้วยลายมือก็ได้คัดลอกจากต้นฉบับแทนการถ่ายเอกสาร ส่วนรายงานการพิจารณาและสรุปเรื่องร้องเรียน มีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลอยู่ด้วย จึงเปิดเผยให้เฉพาะรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปกปิดชื่อและข้อความที่ทำให้รู้ตัวคนได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลตามคำขอมี ๒ รายการ คือหนังสือร้องเรียนของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ และบันทึกข้อความ งานรักษาความสงบ เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีประชาชนได้รับความเดือดร้อน เทศบาลเมืองอรัญญิกชี้แจงว่าได้เปิดเผยหนังสือร้องเรียนให้ทราบแล้ว โดยคัดลอกจากต้นฉบับแทนการถ่ายเอกสาร และรายงานการพิจารณาและสรุปเรื่องร้องเรียนได้เปิดเผยแล้วเช่นกัน โดยปกปิดชื่อ นามสกุล และที่อยู่ ซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ประชาชนแจ้งข้อมูลการกระทำที่อาจเป็นความผิดตามกฎหมาย จึงเป็นการร้องเรียนให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐตรวจสอบว่ากระทำความผิดจริงหรือไม่ การเปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียนอาจจะทำให้ต่อไปไม่มีใครกล้าให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการ เพราะเกรงว่าจะได้รับอันตราย อาจมีผลพวงให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ฯ ประกอบกับการร้องเรียนไม่เป็นการกลั่นแกล้งผู้ถูกร้องเรียน การที่เทศบาลเมืองอรัญญิกเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางส่วน ก็เพียงพอที่นายมือหนักจะตรวจสอบเรื่องที่ถูกร้องเรียนได้แล้ว จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

มีข้อสังเกตให้ครับว่า นอกจากปกปิดชื่อ นามสกุล ที่อยู่แล้ว การได้เห็นลายมือแล้วรู้ว่าเป็นใครก็ต้องใช้วิธีพิมพ์ขึ้นใหม่ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หารือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๑๗๓/๒๕๖๒)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๒๕/๒๕๖๒
วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ท้องถิ่นขอข้อมูลจากธนาคารได้ไหม

หน่วยงานของรัฐให้ทุนการศึกษาแก่บุคลากรไปแล้ว แต่อยู่ ๆ ก็ไม่ไปทำงานหายไปพร้อมเงินและผู้ค้ำประกัน ก็เลยไปตามหาหลักฐานที่ธนาคาร ธนาคารจะเปิดเผยข้อมูลให้ได้หรือไม่

นางสาวพอจิตเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลรุง ได้ทำสัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบลรุง เพื่อรับทุนการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต และได้เบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาไปแล้ว ๓ งวด เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท ต่อมานางสาวพอจิตไม่ไปปฏิบัติงานและขาดงานติดต่อกันเกินกว่าเจ็ดวัน หน่วยงานจึงมีคำสั่งไล่ออกจากราชการ และฟ้องดำเนินคดีกับนางสาวพอจิตและนายพอใจให้ร่วมกันชดใช้เงินทุนและเบี้ยปรับ ซึ่งศาลปกครองอุบลราชธานีมีคำพิพากษาแล้ว ให้ร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินองค์การบริหารส่วนตำบลรุง จึงมีหนังสือถึงธนาคารกรุงไทย เพื่อขอข้อมูลข่าวสารบัญชีเงินฝากของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของทั้งสองคน เพื่อใช้เป็นหลักฐานบังคับคดีต่อไป แต่ธนาคารกรุงไทยมีหนังสือแจ้งปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของลูกค้าห้ามเปิดเผย เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ประกอบกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติความรับผิดให้พนักงานต้องรับโทษทางอาญาด้วย และธนาคารอาจถูกร้องเรียนหรือฟ้องดำเนินคดีได้ องค์การบริหารส่วนตำบลรุงจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ธนาคารกรุงไทยมีหนังสือส่งเอกสารบัญชีเงินฝากของนางสาวพอจิตและนายพอใจ ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงเหตุผลการปฏิเสธเช่นเดียวกับที่แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลรุงไปแล้ว

ก่อนจะไปถึงตัวข้อมูลข่าวสาร คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลรุงเป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ ? เห็นว่า ในหมวด ๓ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ทรงสิทธิหมายถึงเฉพาะปัจเจกชนเท่านั้น ไม่รวมถึงหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกอยู่แล้ว ประกอบกับเหตุผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เพื่อเปิดโอกาสให้สิทธิแก่ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐด้วยกัน แต่อาศัยแบบแผนและธรรมเนียมของราชการหรือที่มีข้อกฎหมายกำหนด ดังนั้น เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลรุงเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงมิใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงไม่มีอำนาจรับไว้พิจารณาได้ จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา และจำหน่ายออกจากสารบบอุทธรณ์

สังเกตนิดหนึ่งครับว่า คำสั่ง หมายถึง ไม่มีสิทธิรับไว้พิจารณา แต่ถ้าเป็น คำวินิจฉัย หมายถึงรับไว้พิจารณารายละเอียดเอกสาร แล้วมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผย หรือไม่ต้องเปิดเผย มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(คำสั่ง ที่ สค ๙/๒๕๖๒)

"ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ"

บทความ ๒๖/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

รู้หน้า ไม่รู้ใจ

ผมไปซื้อที่ดิน ๓ แปลง และลงทุนก่อสร้างอาคารไปแล้ว แต่ได้รับโอนมาแค่ ๑ แปลง จะใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ช่วยได้อย่างไร

นายสายไปทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินจำนวน ๓ แปลงกับนายบ่ายและนางสาวเย็น เพื่อก่อสร้างอาคารพาณิชย์สองชั้น ๓ คูหา สร้างเสร็จก็จะขายเอากำไรต่อไป จึงมอบหมายให้ทั้งสองคนนำแบบรูปรายการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ที่นายสายจัดทำขึ้น ไปยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบลพญาเม็งราย และได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างได้ นายสายจึงลงมือก่อสร้างอาคารและชำระค่าซื้อที่ดินบางส่วนให้แก่บุคคลทั้งสอง ซึ่งได้ส่งมอบโฉนดที่ดิน ๑ แปลงให้นายสาย ต่อมาก็เป็นเวลาปีกว่า ๆ การก่อสร้างเสร็จเรียบร้อย นายสายจึงประกาศขายทั่วไป พร้อมทั้งขอให้นายบ่ายและนางสาวเย็นโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออีก ๒ แปลง ถึงตรงนี้นายสายเข่าอ่อนเลยครับ เพราะทั้งสองคนได้โอนขายที่ดินทั้งสองแปลงไปให้นางค่ำแล้วก่อนจะครบสัญญาจะซื้อจะขาย นายสายจึงยื่นฟ้องทั้งสองคนเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดเทิง ซึ่งศาลให้ทั้งสองคนชดใช้เป็นเงิน ๑.๘ ล้านบาท แต่นายสายต้องการอุทธรณ์ จึงได้มีหนังสือถึงเทศบาลตำบลพญาเม็งรายขอข้อมูลข่าวสารแบบแปลนก่อสร้างตามใบอนุญาตเลขที่ ๓๑/๒๕๕๘ เพื่อยื่นอุทธรณ์ แต่เทศบาลตำบลพญาเม็งรายปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลส่วนบุคคล นายสายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ เทศบาลตำบลพญาเม็งรายมีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารไปประกอบการพิจารณา แต่ไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเหตุผลที่ปฏิเสธการเปิดเผยเพิ่มเติมว่าอย่างไร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารแบบแปลนก่อสร้างตามใบอนุญาตเลขที่ ๓๑/๒๕๕๘ มิใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ ที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ในการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และอาคารได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว การเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) ประกอบกับนายสายเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตน การเปิดเผยจะแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ข้อมูลข่าวสารนี้จึงเปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลพญาเม็งราย เปิดเผยแบบแปลนก่อสร้างตามใบอนุญาตเลขที่ ๓๑/๒๕๕๘ พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้นายสาย

ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งครับที่เป็นประโยชน์กับหน่วยงานท้องถิ่น หากได้รับคำขอข้อมูลข่าวสารแบบนี้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (สค ๑๗๑/๒๕๖๒)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ ๒๗/๒๕๖๒
วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ท่านไปไหนครับ

เรื่องนี้ผู้ขอเข้าสงสัยและอยากตรวจสอบครับว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่เกษียณไปแล้วแต่ได้ต่อสัญญาจ้าง และเป็นช่วงต่อระหว่างที่มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ จะใช้สิทธิเรื่องค่าเดินทางอย่างไร

นายกรอบได้มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอข้อมูลข่าวสารการเบิกค่าเดินทางไปราชการของศาสตราจารย์ท่านหนึ่ง ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี หลังจากเกษียณอายุราชการไปแล้ว ก่อนที่มหาวิทยาลัยฯ จะออกนอกระบบ แต่มหาวิทยาลัยฯ แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่า ผู้ขอไม่ระบุเอกสารที่ต้องการอย่างชัดเจน เป็นปัญหาการปฏิบัติของหน่วยงาน การเปิดเผยให้ก็ไม่เกิดประโยชน์แก่นายกรอบแต่อย่างใด เนื่องจากมิใช่ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการปกป้องสิทธิของตน และนายกรอบได้เคยขอข้อมูลข่าวสารลักษณะนี้ ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ได้แจ้งปฏิเสธ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงไม่เปิดเผยให้ นายกรอบจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารที่นายกรอบมีคำขอนั้น อยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ พิจารณาแล้วจึงได้มีหนังสือปฏิเสธไปตามเหตุผลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารการเบิกค่าเดินทางไปราชการของศาสตราจารย์ท่านหนึ่ง ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี หลังจากเกษียณอายุราชการไปแล้ว ก่อนที่มหาวิทยาลัยฯ จะออกนอกระบบ ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ชี้แจงว่าอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ศาสตราจารย์ท่านนี้ ได้ขออนุมัติเบิกค่าเดินทางไปราชการจำนวน ๑ ครั้ง ในวันที่ ๑๓ – ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เพื่อเดินทางไปราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแผ่นดิน ไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การเปิดเผยจะแสดงให้เห็นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของหน่วยงานของรัฐ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอนี้สามารถเปิดเผยได้ ยกเว้นลายมือชื่อที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานการขออนุมัติเบิกเงินค่าเดินทาง ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงให้ปกปิดไว้ แต่ให้เข้าตรวจดูลายมือชื่อได้ จึงวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการเบิกค่าเดินทางไปราชการของศาสตราจารย์ท่านนี้ ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ช่วงวันที่ ๑๓ – ๑๗ มกราคม ๒๕๕๙ เพื่อเดินทางไปราชการจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายกรอบ เว้นแต่ลายมือชื่อให้ปกปิดไว้ แต่ให้เข้าตรวจดูได้

มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘

www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๘๙/๒๕๖๒)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๒๘/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ไม่จ่าย เพราะไม่ชัดเจน

รายนี้ครับได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรให้จ่ายภาษีเพิ่ม ไม่เข้าใจว่าสรรพากรประเมินรายได้ของตนเองจากฐานอะไร มีหลักเกณฑ์อะไร จึงข้อมูลข่าวสารอย่างนี้ครับ

นายโชคดีได้รับการตรวจสอบภาษีตามหมายเรียก และถูกประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคล พร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม จึงมีหนังสือถึงกรมสรรพากร ขอสำเนาเอกสารสำนวน คำให้การ รายละเอียดการคำนวณแบบคำนวณภาษี กระดาษคำนวณตามเอกสารแนบท้ายการประเมินภาษี เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและยื่นอุทธรณ์ แต่กรมสรรพากรแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้บางส่วนคือ สำเนาบันทึกคำให้การ (ต.๖) และใบรับส่งคืนเอกสารหลักฐาน (ต.๗) ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ในสำนวนเปิดเผยให้ไม่ได้เนื่องจากจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) นายโชคดีจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กรมสรรพากรมีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปว่า เอกสารที่ไม่เปิดเผย เป็นเอกสารที่เจ้าพนักงานประเมินเป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ตรวจสอบ ไต่สวนมีลักษณะเป็นการภายใน หากเปิดเผยแก่บุคคลภายนอกจะกระทบต่อการปฏิบัติงาน ต่อมาผู้แทนสำนักงานสรรพากรภาค ๒ ไปชี้แจงว่า มีระเบียบของกรมสรรพากรห้ามเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ซึ่งเอกสารที่แจ้งเปิดเผยไปมีรายละเอียดครอบคลุมเพียงพอที่จะชี้แจงและใช้เอกสารโต้แย้งได้แล้ว แต่ผู้ขอยังไม่ไปถ่ายสำเนา ในส่วนของนายโชคดีชี้แจงว่าได้กลับไปขอถ่ายเอกสารและตรวจดูแล้วพบว่ามีประเด็นที่ยังไม่ยอมรับการประเมินและต้องการทราบหลักเกณฑ์การประเมิน จึงยืนยันการขอสำเนาตามที่ได้ยื่นคำขอไว้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า แบบคำนวณภาษี กระดาษคำนวณตามเอกสารแนบท้ายการประเมินภาษี เป็นแบบฟอร์มที่ใช้ปฏิบัติราชการ ส่วนกระดาษคำนวณเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่จัดทำขึ้น แม้ไม่มีรูปแบบเฉพาะ แต่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ปฏิบัติราชการ เมื่อการประเมินภาษีเสร็จสิ้นแล้ว จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการประเมินภาษีของเจ้าหน้าที่ ประกอบกับนายโชคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตน การเปิดเผยจะแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ จึงวินิจฉัยให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแบบคำนวณภาษี กระดาษคำนวณตามเอกสารแนบท้ายการประเมินภาษีของนายโชคดีพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายโชคดี

เรื่องนี้เป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองให้ชัดเจน เรียกว่าจนกว่าจะสบายใจ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๑๘๒/๒๕๖๒)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ อ. ๒๙/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

จากดีเด่น ทำไมได้แค่ ๐.๕ ขั้น

เรื่องนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐขอข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิตัวเอง และตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดการพิจารณามาก อยากให้อ่านคำวินิจฉัยฉบับเต็มครับ

นายสังคมมีหนังสือถึงโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑) รวม ๗ รายการ คือ ๑) แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน และแบบสรุปการประเมินที่มีลายมือชื่อของคณะกรรมการประเมินชุดที่ ๑ ๒) สรุปคะแนนผลการประเมิน ที่มีการเปรียบเทียบเป็นภาพรวมของทุกกลุ่มงาน ๓) หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๔) บันทึกการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๕) รายชื่อผู้มีผลการประเมินในระดับดีเด่น ๖) บัญชีรายละเอียดเสนอขอเลื่อนขั้นเงินเดือน บัญชีหมายเลข ๒ – ๔ และ รายการที่ ๗ ข้อมูลประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนย้อนหลัง ๘ ปี และข้อมูลวันลา ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ โรงเรียนฯ มีหนังสือตอบปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า ข้อมูลตามที่ขอมีชื่อและผลคะแนนการประเมินของข้าราชการครูทุกรายรวมอยู่ด้วย เกรงว่าจะกระทบสิทธิของบุคคลอื่น นายสังคมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โรงเรียนฯ มีหนังสือ ๓ ฉบับ ส่งเอกสารและชี้แจงสรุปว่า นายสังคมได้รับการประเมินจากคณะกรรมการชุดที่ ๑ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ที่ ๑ ร้อยละ ๙๙ (ดีเด่น) แต่คณะกรรมการพิจารณาในระดับโรงเรียนพิจารณาให้ได้ ๐.๕ ขั้น ในขณะที่ครูอีกรายหนึ่งปฏิบัติงานแบบเดียวกับนายสังคมได้ ๑ ขั้น ส่วนเหตุที่ปฏิเสธเนื่องจากข้อมูลบางรายการมีชื่อและผลคะแนนการประเมินของข้าราชการครูทุกรายรวมอยู่ด้วย ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๗ ที่ขอย้อนหลัง ๘ ปี ยากมากในการรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้เก็บเอกสารย้ายบ่อยครั้ง และข้อมูลวันลาที่ใช้ประกอบการพิจารณาใช้เฉพาะช่วง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เท่านั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน โรงเรียนฯ เปิดเผย และส่งให้นายสังคมแล้ว ก็จบไป พิจารณาเหตุผลโดยรวมแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่ปกติของหน่วยงานของรัฐ เมื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนเสร็จสิ้นแล้ว และนายสังคมเป็นผู้ได้รับผลจากการประเมิน สมควรได้รับทราบข้อเท็จจริงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ การเปิดเผยจะแสดงความถูกต้องโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ข้อมูลข่าวสารบางรายการมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วยการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑,๒ และ ๖ เฉพาะในส่วนของนายสังคมและของครูรายอื่นๆ ที่ได้ ๑ ขั้น คนที่ได้น้อยกว่านี้ไม่ต้องเปิด และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๔,๕ และ ๗ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง โดยให้ปกปิดอัตราเงินเดือน หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนไว้

สรุปว่า เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานเปิดเผยเกือบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ครับ ดังนั้น เรื่องนี้ต้องโปร่งใส ไม่มีอคติ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หารือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (ที่ สค ๒๐๖/๒๕๖๒)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๓๐/๒๕๖๒
วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

พวกเขาไม่เอาหนูแล้ว

เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกขอให้ย้ายออกจากพื้นที่ ก็ได้รับผลกระทบในเรื่องการเดินทาง การห่างครอบครัว จึงขอข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบว่าถูกกลั่นแกล้งหรือไม่

นางแตงโมเป็นพนักงานส่วนตำบล ถูกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี มีหนังสือถึงประธานกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี เพื่อขอข้อมูลข่าวสารการย้ายตนเอง จำนวน ๕ รายการ คือ ๑) หนังสือและบัญชีรายชื่อสมาชิกสภา อบต. โคกสะอาด และประชาชนในพื้นที่ ๔๐๐ คน ร่วมลงชื่อขอให้ย้ายนางแตงโม ๒) หนังสือและบัญชีรายชื่อตัวแทนสมาชิก อบต. โคกสะอาด และประชาชน ๑๐๐ คน ที่ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีเพื่อขอให้ย้ายนางแตงโม ๓) เอกสารหลักฐานวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชาชน ๑๐๐ คน รวมตัวกันไปที่ อบต. โคกสะอาด ขอให้ย้ายนางแตงโม ๔) เอกสารหลักฐานพนักงานส่วนตำบล ๙ ราย ได้ขอไปช่วยราชการที่อำเภอ และขอย้ายไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และ ๕) เอกสารหลักฐานอำเภอเมืองอุดรธานีมีความเห็นว่า เกิดความขัดแย้งระหว่างนางแตงโมขณะดำรงตำแหน่งปลัด อบต. โคกสะอาด กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป แต่จังหวัดอุดรธานีมีหนังสือแจ้งปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) นางแตงโมจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จังหวัดอุดรธานีมีหนังสือส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณาสรุปได้ว่า ข้อมูลรายการที่ ๑ – ๓ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือร้องเรียน บัญชีรายชื่อผู้ร้องเรียน ซึ่งนำเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการโอนพนักงานส่วนตำบลกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น โดยมีมติให้ย้ายนางแตงโมออกนอกพื้นที่ และรายงานให้ประธาน ก.อบต. พิจารณาจะต้องรอมติก่อน จึงเห็นว่าการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑,๒,๓ และ ๔ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือร้องเรียน รายชื่อผู้ร่วมลงชื่อขอให้ย้ายนางแตงโมออกนอกพื้นที่ กรณีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของ ก.อบต. หากเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) จึงไม่ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับนางแตงโม ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ เอกสารที่อำเภอเห็นว่ามีความขัดแย้งกัน เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นางแตงโมเป็นผู้มีส่วนได้เสียจึงสมควรจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ยกเว้นรายชื่อผู้ร่วมลงชื่อขอให้ย้าย รายชื่อพนักงานส่วนตำบลที่ได้ขอไปช่วยราชการที่อำเภอ และขอย้ายไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้ปกปิดไว้ จึงวินิจฉัยให้จังหวัดอุดรธานีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๕ โดยปกปิดรายชื่อผู้ร่วมลงชื่อขอให้ย้ายนางแตงโม รายชื่อพนักงานส่วนตำบลที่ได้ขอไปช่วยราชการที่อำเภอเมือง และขอย้ายไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ – ๔ ให้ยกอุทธรณ์

เมื่อได้สำเนาข้อมูลข่าวสารแล้ว ผู้ขอก็ไปใช้สิทธิชี้แจงหรือเรียกร้องตามกระบวนการต่อไปได้ครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สคค ๑๙๘/๒๕๖๒)

"ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ"